

Temat 7: Zasady prawidłowej legislacji

1. Rozbudowany opis szkolenia: cele dydaktyczne i zakres merytoryczny szkolenia (treść), sposób realizacji zajęć (metody)

1.1. Cele dydaktyczne:

- przekazanie lub uporządkowanie wiedzy odnośnie zasad prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- prezentacja norm Konstytucji formułujących wprost zasady prawidłowej legislacji
- prezentacja norm Konstytucji, z których można wyprowadzić zasady prawidłowej legislacji niewyrażone wprost w tekście Konstytucji
- prezentacja orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego odnoszących się do zasad prawidłowej legislacji niewyrażonych wprost w tekście Konstytucji
- przekazanie lub utrwalenie praktycznych umiejętności odnośnie formułowania i redagowania przepisów w celu zapewnienia respektowania zasad prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- wzmocnienie otwartości na współpracę w ramach dokonywania oceny zgodności projektów aktów prawnych z zasadami prawidłowej legislacji.

1.2. Zakres merytoryczny szkolenia (treść):

Zasada demokratycznego państwa prawnego i wywodzone z niej zasady szczegółowe

Koncepcja zasad poprawnej legislacji w orzecznictwie TK i w doktrynie

Analiza zasad:

- zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa
- odpowiedniej *vacatio legis*
- zakazu retroakcji
- ochrony praw nabytych
- ochrony interesów w toku
- dostatecznej określoności
- zasada proporcjonalności

Prawa człowieka w orzecznictwie TK

Zasady prawidłowej legislacji w świetle orzecznictwa SN i sądów powszechnych

Zasady wynikające z orzecznictwa TS UE i ETPCz.

1.3. Sposoby realizacji:

Metoda wykładu klasycznego lub opartego na prezentacji komputerowej połączona z interakcją (pytania-odpowiedzi, wymiana doświadczeń). Oczekuje się, że prowadzący nie ograniczy się do prezentacji treści przepisów, ale ukaże przykłady nieprawidłowych i niepożądanych rozwiązań prawnych naruszających zasady i wartości objęte szkoleniem.

2. Forma prowadzenia kursu: wykład.

3. Wymagania wstępne:

Pracownicy urzędów obsługujących organy władzy publicznej, zajmujący się tworzeniem i opiniowaniem

regulacji prawnych, w szczególności:

- uczestnicy aplikacji legislacyjnej
- legislatorzy
- nie-legislatorzy (w tym także pracownicy departamentu „merytorycznego”) realizujący zadania w ramach procesu legislacyjnego

posiadający nie więcej niż 3 lata doświadczenia w regularnym wykonywaniu zadań z zakresu legislacji.

4. Efekty kształcenia:

- nabycie lub utrwalenie wiedzy o zasadach prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- nabycie lub utrwalenie praktycznych umiejętności formułowania i redagowania przepisów pod kątem respektowania zasad prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- umiejętność odróżnienia prawidłowego i nieprawidłowego rozwiązania prawnego pod kątem respektowania zasad prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- umiejętność uniknięcia najpoważniejszych błędów przy konstruowaniu projektów aktów normatywnych pod kątem respektowania zasad prawidłowej legislacji (innych niż zasady techniczne)
- wzmocnienie otwartości na współpracę w ramach dokonywania oceny zgodności projektów aktów prawnych z zasadami prawidłowej legislacji.

5. Źródła i literatura przedmiotu

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach:

P 3/00, OTK 2000, Nr 5, poz. 138

K 3/92, OTK 1992, Nr 2, poz. 26

K 9/92, OTK 1993, Nr 1, poz. 6

K 47/05, OTK 2007, Nr 3A, poz. 27

K 14/91, OTK 1992, Nr 1, poz. 7

SK 5/99, OTK 2000, Nr 7, poz. 254

K 7/90, OTK 1990, Nr 1, poz. 5

K 36/98, OTK 1999, Nr 3 poz. 40

P 13/02, OTK-A 2002, Nr 7, poz. 90

K 24/02, OTK-A 2003, Nr 2, poz. 11

Wybrane orzeczenia sądów polskich

Wybrane orzeczenia TS UE i ETPCz.

Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008

Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012

Bierć A., *Racjonalna procedura prawodawcza jako podstawa dobrego prawa*, [w:] Czapliński W. (red), *Prawo w XXI wieku. Księga pamiątkowa 50-lecia Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk*, Warszawa 2006

Czeszejko-Sochacki Z., *Sądownictwo konstytucyjne w Polsce na tle porównawczym*, Warszawa 2003

Jackowski M., *Ochrona praw nabytych w Polskich systemie konstytucyjnym*, Warszawa 2008

Projekt LEGIS: *Doskonalenie i standaryzacja procesu legislacyjnego w urzędach obsługujących organy władzy publicznej* wdrażany przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.16: Usprawnienie procesu stanowienia prawa

Kłodawski M., Berek M., *Dobre praktyki legislacyjne jako pozaprawne źródło techniki prawodawczej*, Przegląd Legislacyjny 2017

Księga XX-lecia orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 2006

Oniszczyk J., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, Kraków 2000

Romanowski R., *Znaczenie dochowania zasady prawidłowej legislacji w praktyce (na przykładzie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji)*, „Przegląd Legislacyjny” 2018, Nr 1

Salitra D., *Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, Przegląd Sądowy 2003, Nr 4

Sadurski W., *Prawo przed sądem. Studium orzecznictwa konstytucyjnego w postkomunistycznych państwach Europy Środkowej i Wschodniej*, Warszawa 2008

Skrzydło W., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2007

Skrzydło W. (red.), *Sądy i trybunały w konstytucji i w praktyce*, Warszawa 2005

Zalasiński T., *Zasada prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008

Zubik M. (red.), *Dwadzieścia lat transformacji ustrojowej w Polsce*, Warszawa 2009

Zubik M. (red.), *Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów*, Warszawa 2011.